

[Jens Chr. Christensen.]

bl. a. i form af indirekte beskatning, og på skatterne til et kommunalt samfund. Her har man, som jeg allerede har nævnt, ikke nogen skattebetaling, når ikke man selv ønsker det, i hvert fald ikke i den udstrækning, som er nødvendig. Vi har sjettedelsgrænsen, som vi er nødt til at finde os i. Hvis en skatteyder, der er familieforsøger, har fået pålignet større skat end en sjettedel af sin løn, kan vi ikke få mere end en sjettedel ind, hvis der ikke er noget at pante. Der er nogle af vore kommunale medborgere, som ikke ønsker at være med til at bære de byrder, som nu engang pålignes os alle; de har en vis evne til lige netop at kunne få den sjettedel indbetalt, som vi er i stand til at pålægge arbejdsgiveren at udrede, og resten ser vi aldrig.

Det ærede medlem hr. Aage Fogh gik nærmest ind for, at den bestemmelse, der tager sigte på valgbarheden, egentlig også burde slettes. Der er noget pudsigt ved den radikale ordfører, når han taler om kommunalvalg, og den højtærede indenrigsminister. Den radikale ordfører skynder sig altid at komme et lille hestehoved foran. Det er ligesom med Sputnik og raketten. Den ene ønsker at være foran den anden. Hvem der er Sputnik, og hvem der er raketten, må man selv afgøre.

Alfred Jensen: Det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen taler, som om der er personer, der ikke ønsker at betale deres skat; alle hans bemærkninger går jo ud på, at den tvang, som udelukkelse fra deltagelse i kommunevalg er over for sådanne skatte- restanter, bevirker, at de vil gøre mere for at betale skatten. Det vil de muligvis, men der findes adskillige tusinde medborgere, som er i sådanne vanskeligheder, at de umuligt kan klare de krav, der her stilles til dem. Det lød meget morsomt, da indenrigsministeren talte om, at konen måske nok kunne få manden til at betale skatten. Jeg kender flere tilfælde, hvor det ikke er konens, jeg havde nær sagt lyst til at få manden til at betale skat, der er det afgørende, men derimod hjemmets evne til at klare de foreliggende vanskeligheder. Derfor synes jeg, det er urimeligt, at man taler, som om det er et spørgsmål om lyst eller ikke lyst til at betale skat.

Ministeren sagde, at her var ikke tale om en skærpelse, men om, at man nærmede kommunalvalglovens bestemmelser til folketingsvalglovens. Der er faktisk tale om en skærpelse, fordi man nu ikke alene forlanger den kommunale skat betalt, men også statsskatten og folkepensionsbidraget, det kommer man ikke uden om. Det forekommer mig derfor, at man ikke alene bliver nødt til at se på sagen i udvalget, men også bliver nødt til at ændre ved dette forhold.

Jeg vil ikke godkende det argument, ministeren brugte for, at de syge på hospitalerne ikke skal have lov til at stemme. Det forekommer mig ikke at være rigtigt. Når man har kunnet klare dette problem i andre lande, hvor man vel også skal iagttage hospitalsfreden, må det også kunne klares her til lands. Men selv om argumentet kunne gælde for hospitalernes vedkommende, hvad så med de syge i hjemmene, hvor ingen hospitalsorden spiller ind? De skulle da i hvert fald kunne få mulighed for at stemme. Der er ikke argumentation nok for, at de syge ikke skal deltage i valg, og jeg vil også tro, at det spørgsmål vil blive løst som adskillige af de andre spørgsmål, der er blevet rejst af vort parti gennem årene, og jeg håber, det snart må ske.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Holger Eriksen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende ophævelse af visse bestemmelser om tab af valgret og valgbarhed til offentlige forsamlinger eller råd).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 117, fremsættelsen i tidenden sp. 269).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Holger Eriksen: Det lovforslag, der her behandles, knytter sig meget nær til det lovforslag, der blev behandlet i forrige omgang, idet det alene vedrører valgretsfortabende virkninger ved ydelser af visse former for offentlig hjælp. Også her gør den ændring, der er sket med hensyn til forbryderes adgang til valgret, det tvivlsomt, om det er forsvarligt at opretholde nogen form for valgretdiskriminering.

Fra socialdemokratisk side har der tidligere været fremsat et vidtgående forslag på dette område. Det lykkedes desværre ikke at gennemføre det, og det forslag, der foreligger her, er derfor blevet modereret på en sådan måde, at man regner med, at det skal kunne gennemføres. Det tager i virkeligheden kun sigte på dem, der burde have været medlem af en sygekasse, men som ikke har været det og af den grund har modtaget bestemte former for sygehjælp, samt på dem, som på grund af hjælpens varighed ud over en nærmere fastsat periode har mistet deres valgret.

Jeg anbefaler lovforslaget til vedtagelse, samtidig med at jeg føjer til, at jeg går ud fra, at man under det kommende udvalgsarbejde kan se på, om der er punkter, der svarer til det, jeg her har nævnt, der bør inddrages under udvalgsarbejdet.

N. Chr. Christensen: Det lovforslag, socialministeren i dag kommer med vedrørende ændringer i loven om offentlig forsg med henblik på ophævelse af visse bestemmelser om tab af valgret til offentlige forsamlinger, er beskedent, målt med det forslag, der tidligere fremsattes, i 1954, af den daværende socialminister. Da omfattede lovforslaget en hel række andre forhold, som det ærede medlem hr. Holger Eriksen udstødte et hjertesuk over ikke var kommet med i det foreliggende lovforslag. Det drejede sig bl. a. om kommunehjælp, der er givet i anledning af kollektive arbejdsstridigheder, om socialt bedrageri, om misbrug af hjælp samt om alimentanter og andre hidragspligtige. Dette meget vidtgående forslag kom i det udvalg, der blev nedsat, ud for en meget strid modvind, således at det aldrig nåede frem her til folketinget igen. Jeg må derfor gå ud fra, at de yder-

liggående og efter vor mening ganske uansvarlige synspunkter, der var nedlagt i lovforslaget af 1954, er opgivet.

Det foreliggende lovforslag går bl. a. ud på at slette bestemmelsen om, at det skal have fattighjælpsvirkning, såfremt de pågældende har undladt at sikre sig hjælp fra en anerkendt sygekasse. Vi har tidligere, nemlig i 1954, fra venstres side udtalt sympati for gennemførelsen af en ændring i loven netop på dette område, og det vedstår vi naturligvis i dag.

Den anden ændring går ud på at slette fattighjælpsvirkningen for en person, der inden for 18 måneder i 12 måneder har modtaget løbende underholdshjælp. Der vil være mangfoldige tilfælde, hvor sådanne personer uforskyldt er kommet ud for at måtte tage imod denne hjælp i så lang tid. Vi gav også i 1954 udtryk for, at vi så med sympati på, at der skete en ændring i loven for disses vedkommende.

For de personers vedkommende, til hvem kommunehjælpen ydes til stadighed, så de pågældende bogstavelig talt får en ikke uvæsentlig del af det nødvendige forbrug af offentlige midler, er det ikke meningen at ophæve retsvirkningsforholdet. Her vil fattighjælpsvirkningen efter lovforslaget blive opretholdt.

Ved den moderate form, lovforslaget nu har fået, er der efter vor opfattelse taget hensyn til de saglige indvendinger, vi fremførte mod lovforslaget af 1954, og disse ændringer kunne have været gennemført på et betydeligt tidligere tidspunkt.

Jeg skal imidlertid ikke yderligere fordybe mig i fortiden. Vi tilsiger velvillig indstilling og må samtidig gå ud fra, at regeringen har opgivet tidligere fremførte synspunkter, hvorefter asociale personer ligestilles med de borgere, der ikke alene vedstår deres forpligtelser over for samfundet, men som også, hvis de kommer i økonomiske vanskeligheder og nødsages til at modtage kommunehjælp, gør, hvad de kan for at bringe dette forhold til samfundet i orden.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget.

Poul Sørensen: Jeg kan i mangt og meget henvise til den forrige ærede ordførers bemærkninger til lovforslaget. Jeg deltog også

[Poul Sørensen.]

sidst, da et lignende lovforslag var til behandling, i arbejdet, og det forholder sig selvfølgelig, som det er sagt her, sådan, at hvad angår de områder, som er indeholdt i det foreliggende lovforslag, ville det have været muligt allerede på det tidspunkt at have fået ændringerne gennemført. Jeg vil kun føje til, at for sygehjælpens vedkommende finder jeg det fuldt og helt korrekt, at den ikke får de virkninger, den hidtil har haft.

Det havde sikkert stillet sig noget anderledes, om arbejdet i sygekassekommissionen havde været fuldenendt og fremlagt her i folketinget, for man har vel lov at sige, at den ordning, der eksisterer nu, og som har eksisteret fra socialreformens ikrafttræden, ikke svarer til de virkelige forhold i samfundet i dag. Jeg har den opfattelse — og derfor går jeg med glæde med til det — at det ikke kan være opgaven at holde folk uden for sygekasserne; man må tværtimod — synes det mig — styrke den bestræbelse, som går ud på at bevare flest muligt inden for sygekasserne.

Hvad angår forslaget om at ophæve bestemmelsen om fattighjælps virkninger, når det drejer sig om personer, der i 12 måneder har fået hjælp, er jeg positivt indstillet deroverfor. Jeg har den opfattelse, at det drejer sig om meget få, og jeg mener også at kunne erindre, at en del af dem, der findes i denne gruppe, er enligstillede kvinder, som i en periode uforskyldt er kommet ud i vanskelige forhold.

Da det forekommer mig, at der med hensyn til disse to punkter råder fuldstændig klarhed, ønsker jeg for mit vedkommende ikke at trække forhandlingerne ud gennem udvalgsarbejde — jeg for mit vedkommende nærer derfor ikke ønske om udvalg.

Aage Fogh: Jeg kan anbefale det foreliggende lovforslag til en hurtig og velvillig behandling.

Gudrun Bjørner: Det samme kan jeg på retsforbundets vegne.

Alfred Jensen: Også jeg kan anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling, men jeg vil dog gerne sige, at det må

ikke gå ud over grundigheden. Ganske som der ved det forrige lovforslag ikke var taget hensyn til alle berettigede ønsker, således også her. Der er adskillige spørgsmål, som man ikke sådan lige uden videre kan klare sig uden om ved at sige: nu er vi tilfredse, og så kan dette forslag gennemføres. Jeg har da også lagt mærke til, at ministeren i sin fremsættelsestale gør opmærksom på, at der er en bestemt kategori, han egentlig ikke havde haft noget imod at tage med her, og hvis der ved udvalgsbehandlingen fremkommer ønske derom, erklærer han sig allerede i fremsættelsestalen villig til at gå ind på en udvidelse af forslaget.

Det forekommer mig, at man her står over for problemer, som må løses på en mere betryggende og grundig måde end foreslået, og jeg har da også forstået, både på undertonen i ministerens tale og af de ordførertaler, der har været holdt, bl. a. af det ærede medlem hr. Holger Eriksen, at man egentlig stræber efter at komme længere frem. Det socialdemokratiske parti har jo foreslået en betydelig mere vidtgående lempelse i denne lovgivning, og også mit parti har i 1953 foreslået, at alle de bestemmelser, der fandtes om valgretstab og tab af valgbarhed, blev slettet.

Vort forslag kom ikke til behandling, men det forekommer mig, at der endnu findes så mange problemer, at man bør give det foreliggende lovforslag en mere grundig behandling, end jeg forstod visse ordførere var interesseret i.

Det er efter min mening et spørgsmål, om man overhovedet skal knytte den slags betingelser, som der her er tale om, til valgretten. Da grundlovsforslaget var til behandling, protesterede vi imod, at man opretholdt begrebet fattighjælp som hindring for opnåelse af valgret, og jeg forstår ikke, at man fra venstres og konservativ side stædigt klynger sig til sådanne bestemmelser.

Mederne læger har fundet frem til, at adskillige af dem, der falder ind under fattighjælpsbestemmelserne, egentlig er syge mennesker, der burde hjælpes ved lægelig behandling og ved en mere forstående indstilling fra samfundets side. Erfaringerne, bl. a. i Århus, viser, at når man tager med større forståelse på sådanne mennesker, opnås der resultater; men når det er tilfæl-

[Alfred Jensen.]

det, er det urimeligt at opretholde slige straffebestemmelser. Det, man gør her, er, at man støder personer, der er sindslidende, bort fra sig og ikke giver dem mulighed for at komme tilbage. Det, der er brug for over for sådanne mennesker, er faktisk en hjælpende hånd, og den kunne samfundet give. Det drejer sig ikke alene om dem, der kommer ind under fattighjælpsbestemmelserne, men også om dem, der falder for kommunehjælpens retsvirkninger. Også her burde der vises større forståelse, både i økonomisk og i rent menneskelig henseende.

Socialministeren (Bomholt): Jeg takker de ærede ordførere for den velvillige behandling af lovforslaget.

Enkelte af de ærede ordførere har sammenlignet dette lovforslag med forslaget af 1954. For at der ikke skal være nogen misforståelse, vil jeg sige, at jeg for mit vedkommende er principielt enig i de grundsynspunkter, der kom til udtryk i forslaget af 1954, idet jeg anser det for en meget farlig ting at lade medborgerretten i riget være afhængig af et personligt skøn, af en subjektiv bedømmelse af karakter og vandel. Det foreliggende er fremsat ud fra realpolitiske overvejelser i erkendelse af, at det var rart, om vi kunne nå et resultat uden alt for store divergenser.

Det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen omtalte § 307, stk. 2, nr. 5, der drejer sig om en hjælp, der modtages til stadighed; det ærede medlem mente, det måtte være hensigtsmæssigt, om denne bestemmelse fortsat blev opretholdt. Jeg må sige, at jeg her har tvivl i sjælen. Det kan nemlig dreje sig om små beløb, der udbetales over et længere tidsrum, små beløb, der afværger trangtilfælde, som må siges at være rene trangtilfælde, og i så fald skulle den medborgerlige ret ikke falde hermed. Men det kan vi se på i det udvalg, der nedsættes, og som formentlig bliver identisk med det i tilknytning til forrige lovforslag nedsatte udvalg.

Det ærede medlem hr. Poul Sørensen

sagde, at det var bedst, om sygekassekommissionens betænkning havde foreligget som baggrund for behandlingen her, og det er selvfølgelig rigtigt. På den anden side er der ikke tvivl om, at § 306, stk. 2, ikke kan opretholdes, ligegyldigt hvorledes sygekasse-reformen nærmere måtte blive udformet.

Jeg takker for den velvillige behandling.

N. Chr. Christensen: Jeg skal kun gøre en ganske enkelt bemærkning. Jeg forstår ikke rigtig den højtærede socialministers sidste udtalelse om tvivlen i sjælen vedrørende § 307, stk. 2, nr. 5, som omhandler dem, der til stadighed får kommunehjælp. Den højtærede socialminister giver i bemærkningerne til lovforslaget netop en begrundelse for, hvorfor de ikke er taget med denne gang, og derfor forundrer det mig, at den højtærede minister nu giver udtryk for, at det var med tvivl, denne begrundelse blev fremsat.

Må jeg så i øvrigt sige, at vi står i dag over for det højst ejendommelige, at et regeringsparti har forlangt nedsat udvalg, medens oppositionen blankt har tiltrådt ministerens forslag. Det kunne jo tyde på, at det er inden for ministerens egne partier, oppositionen i dette tilfælde findes.

Poul Sørensen: Jeg skal blot tilføje, at der er selvfølgelig ingen tvivl om, at vi gerne går ind i et udvalgsarbejde, hvis den højtærede minister og socialdemokratiet ikke er enig i denne sag; men for at fremme lovforslaget understregede jeg klart, at vi, således som vi kan beskue og overskue forslaget, er klar til at tage det, således som den højtærede minister har fremsat det.

Socialministeren (Bomholt): Der gives ikke mig bekendt blot antydning af opposition inden for mit parti mod det fremsatte forslag.

Når jeg har nævnt § 307, stk. 2, nr. 5, er det i overensstemmelse med min fremsættelsestale. Hvis der i tilknytning til denne bestemmelse indgår rene trangstil-

[Socialministeren.]

fælde, vil det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen være enig med mig i, at så burde de pågældende i virkeligheden ikke rammes gennem en valglovshindring.

Hermed har jeg vist svaret på det vigtigste.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Holger Eriksen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, som tinget har besluttet at nedsætte angående forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 31. oktober, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om bekæmpelse af skadeligt dyre- og fuglevildt.

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om forlængelse af lov om statens materialprøveråd.

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til beværterlov.

4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om afgift af spiritus, vin og øl.

5) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg og

forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende ophævelse af visse bestemmelser om tab af valget og valgbarhed til offentlige forsamlinger eller råd).

6) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende den af den internationale arbejds-konference i Genève i året 1957 vedtagne konvention nr. 105 om afskaffelse af tvangsarbejde.

7) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende den af den internationale arbejds-konference i Genève i året 1957 vedtagne konvention nr. 106 om ugentlig hvile inden for handels- og kontorvirksomheder.

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Sagføreres møderet for højesteret, voteringsordningen i højesteret og nordiske sagføreres møderet).

Mødet hævet kl. 17²⁰.

12. møde.

Torsdag den 31. oktober kl. 13.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om sømandsskat.

I skrivelse af gårs dato meddeler handelsministeren, at han ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om skibes bemanding, forslag til lov om nautiske eksaminer m. m. og forslag til lov om eksaminer for skibsmaskinmestre m. m.